

הממשלה אישרה את תקציב 2025: הקצבאות לא יוקפאו אך דמי ביטוח לאומי יגדלו

התקציב בהיקף 607 מיליארד שקל. המנצח הגדול בקרבות התקציב הוא יו"ר ש"ס אריה דרעי שהצליח להביא לכך שקצבאות הביטוח הלאומי - למעט קצבאות הילדים - יעודכנו בתחילת ינואר 2025 בהתאם לעליית המדד. בהתאם - יועלו תשלומי הביטוח הלאומי וייפגע שכר העובדים

כתבי כלכליסט 01.11.24, 16:13

הממשלה אישרה היום את תקציב המדינה לשנת 2025 שיעמוד על 607.4 מיליארד שקל. כתבי כלכליסט העבירו החל מהבוקר דיווחים שוטפים מהדיון ומההחלטות המרכזיות שהתקבלו. השתתפו בהכנת הידיעה - צבי זרחיה, שלמה טייטלבוים, שקד גרין, שני אשכנזי, עמיר קורץ, אדריאן פילוט.

16:10 - "גנץ: אות קין תלווה את כל מי שתמך בתקציב הזה. תתביישו". באופוזיציה מתחו ביקורת על התקציב שאושר בממשלה ועל הכספים הקואליציוניים שאושרו במסגרתו. יו"ר המחנה הממלכתי בני גנץ צייץ על הכספים הקואליציוניים שאישרה הממשלה: "הכסף שאישרה הממשלה הוא לא לחיילי המילואים שנקרעים תחת הנטל, לא לחיילי הסדיר. גם לא למפונים ולמפונות מהצפון ומהדרום, שחיהם הפכו לגיהנום בשנה האחרונה. לא למנועי צמיחה לכלכלה שספגה מכה אנושה, לא לשכבות החלשות, לא לחינוך ולא רווחה. לא. מיליארדי שקלים בשבילם. בשביל הפוליטיקאים. כספים קואליציוניים, כשמים כן הם, שנועדו לשמור על הקואליציה של ראש הממשלה נתניהו. כל מי שתמך בתקציב הזה - אות קין תלווה אותו לשארית חייו. תתביישו".

מרכז האופוזיציה בוועדת הכספים, ח"כ ולדימיר בליאק (יש עתיד) אמר כי "תקציב 2025, שאושר בממשלה, הולך לפגוע בכל אזרחי מדינת ישראל. אסור שהתקציב ההרסני הזה יאושר בכנסת. האופוזיציה תעשה הכל על מנת לבלום אותו".

חברת ועדת הכספים, ח"כ אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי), צייצה "כל המלל, החוברות והמספרים של התקציב במלחמת שבע החזיתות, מגלות אמת ברורה על אופיה של הממשלה הזו: ממשלת כוח כסף וכבוד... אני וחבריי נתנגד בוועדת הכספים כמוכן אבל אנחנו צריכים אתכם - חברי הוועדה מהקואליציה שאם נותר בכם עוד איזה מצפון - תתנגדו איתנו".

15:23 - הקיצוץ הרחבי - 3.5 מיליארד שקל

הקיצוץ הרחבי הוא 5% שהם 3.5 מיליארד שקל. הכספים הקואליציוניים יעמדו על 5.4 מיליארד שקל - אך מתוכם 600 מיליון שקל שמורים לאופק חדש עבור הרשתות החרדיות אם התוספות הללו יוכשרו, ולכן גם הופץ המספר 4.8 מיליארד שקל ככספים קואליציוניים. (שלמה טייטלבוים)

13:57 - סילמן הצביעה נגד התקציב: "התנהלות שערורייתית של האוצר"

השרה להגנת הסביבה, עידית סילמן, הצביעה היום נגד תקציב המדינה לשנת 2025. זאת לאור דרישת משרד האוצר לקצץ 20 מיליון שקל בתקציב משרדה, לצד הדרישה להקים רשות פסולת עצמאית ולהוציא את הטיפול בתחום מסמכותה המיניסטרלית.

בחוברת התקציב שהובאה הבוקר לממשלה נותרה רשות הפסולת בחוץ, אולם ברגע האחרון שולב נוסח מרוכך לאחר שינויים - לאור התנגדויות שהעלה המשרד להגנת הסביבה ודרישות אנשי המקצוע שלו. לדברי סילמן, "בשל התנהלות שערורייתית של האוצר המנסים ביד אחת לקצץ דרמטית בתקציב המשרד להגנת הסביבה שגם ככה קוצץ משמעותית בשנים האחרונות וביד השניה להקים רשות ג'ובים חדשה שתהיה בשליטתם ותנגוס בסמכויות גורמי המקצוע בתחומים קריטיים במשרד, החלטתי להצביע נגד תקציב המדינה". (שני אשכנזי)

13:24 - משרד האוצר: ההתאמות התקציביות - 37 מיליארד שקל

ממשרד האוצר נמסר עם אישור התקציב שלצד התקציב אישרה הממשלה צעדי התאמות תקציביות בסך כולל של כ-37 מיליארד שקל.

"התקציב הנוכחי הינו תקציב מייצב שבא לשרת את צרכי המלחמה ואת האתגרים הגדולים עימם מתמודד המשק הישראלי. הממשלה אישרה שורת צעדים משמעותיים שמשדרים לשווקים אמינות ואחריות, לצד מתן מענה לצרכים הביטחוניים והאזרחיים, ודאות למגזר העסקי ותעשיית ההייטק, צעדים להאצת המשק, השקעה גדולה באזור הצפון ובנגב המערבי ותמיכה במשרתי המילואים.

"היקף ההתאמות שאושרו גדול מאוד לאור הצורך לייצר מחדש את היציבות הפיסקאלית אותה המשק צריך כדי להתמודד עם המשבר הנוכחי ועם אתגרים עתידיים.

"לצד אישור התקציב אושרה גם התוכנית הכלכלית. בין הרפורמות הנכללות במסגרת התוכנית הכלכלית תקודם הקמת רשויות מטרופוליניות, חקיקה שתבטיח ודאות מיסוית בענף ההייטק וכן מיסוי רווחים לא מחולקים בחברות ארנק וחברות אחזקה.

שר האוצר בצלאל סמוטריץ': "התקציב הזה הוא בשורה למילואימניקים שעזבו הכל ויצאו להגן על הבית. אישרנו חבילת ענק של-9 מיליארד שקל נוספים לתוכנית המילואימניקים. המטרה העיקרית בתקציב 2025 היא שמירה על ביטחון המדינה והשגת ניצחון בכל החזיתות, תוך שמירה על חוסנה של הכלכלה הישראלית. תקציב זה יסייע ויתמוך את צורכי המלחמה כך שיביא לניצחון שיאפשר לכלכלה הישראלית החזקה לצמוח ולשגשג לאורך שנים רבות. מדובר בתקציב אחראי ומכונס כאשר החברה הישראלית כולה נושאת בנטל ובראשה המגזר הציבורי ומשרדי הממשלה, כך שהנטל מחולק בין כולם בלי העמסת יתר על מגזר כזה או אחר. התוכנית הכלכלית כוללת רפורמות בשלושה תחומים מרכזיים: יעול המגזר הציבורי, המאבק בהון השחור ובתוכניות האצה למשק בתחום ההייטק, תעסוקת חרדים ועידוד שוק הדיור ועוד. (צבי זרחיה)

13:21 - תקציב הביטחון - 117 מיליארד שקל

תקציב הביטחון לשנת 2025 יעמוד על 117 מיליארד שקל - שהם 15 מיליארד שקל מעל הסיכומים שאליהם הגיעו משרד האוצר ומשרד הביטחון ערב אישור התקציב. ולראייה:

[בחוברת הצעת התקציב שחולקה לממשלה ערב אישור התקציב](#) נכתב כי תקציב הביטחון יעמוד על 102 מיליארד שקל. המשמעות היא כי תקציב הביטחון לשנת 2025 יהיה דומה לזה של 2024 - השנה הקשה ביותר ביטחונית בעשורים האחרונים. (אדריאן פילוט)

13:14 - הממשלה אישרה את תקציב המדינה לשנת 2025

הממשלה אישרה בצהריים (שישי) את הצעת תקציב המדינה לשנת 2025 בהיקף של כ- 607.4 מיליארד שקל ואת חוק ההסדרים במשק. הגירעון יעמוד על 4.3%. פער של 0.3 אחוז שהם כ-7 מיליארד שקל לעומת היעד שהאוצר רצה לעמוד בו.

נגד ההצעה הצביעו מיקי זוהר, עידית סילמן, אבי דיכטר (ליכוד) ושרי עוצמה יהודית: איתמר בן גביר, יצחק וסרלאוף, ועמיחי אליהו. התנגדות השרים נמקה על ידם בפגיעה בתקציב משרדם. (ראו בהמשך). יו"ר יהדות התורה שר השיכון יצחק גולדקנופף נעדר בלי להשאיר פתק הצבעה. גולדקנופף איים באחרונה "אם לא יהיה חוק השתמטות לא יהיה תקציב".

חוק התקציב יוגש לכנסת בתחילת חודש דצמבר 2024, ויאושר בסוף ינואר 2025. המשמעות בחודש הראשון של שנת התקציב הבאה המדינה תפעל על תקציב חודשי המשכי לפי תקציב 2024 בתוספת הצמדה למדד.

תקציב הביטחון יוגדל בשנה הבאה ב-20 מיליארד שקל, לעומת תביעת מערכת הביטחון להגדילו ב-50 מיליארד שקל.

המנצח הגדול בקרבות התקציב הוא יו"ר ש"ס אריה דרעי שהצליח להביא לכך שקצבאות הביטוח הלאומי (למעט קצבאות הילדים) יעודכנו בתחילת ינואר 2025 בהתאם לעליית המדד בשנת 2024. בעקבות כך, על מנת לא להגדיל את הגרעון בתקציב בכ-5.5 מיליארד שקל יועלו בהתאם תשלומי הביטוח הלאומי למעסיקים ולעובדים.

המשרדים המיותרים לא ייסגרו. לפי נוסח ההצעה יוטל על מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי שלי להגיש בתוך חודש הצעה לסגירת חמישה משרדי ממשלה. לנוכח ההתנגדויות בקואליציה לסגירת משרדי ממשלה הכוונה היא להטמיע חלק מהמשרדים במשרדים גדולים יותר כמו משרד ההתיישבות בראשות אורית סטרוק (ציונות דתית) במשרד האוצר בראשות ראש מפלגתה בצלאל סמוטריץ'. השורה התחתונה שלא יוצר חיסכון תקציבי ולא יהיה צמצום במשרות וג'ובים. (צבי זרחיה, שלמה טייטלבוים)

13:06 - בן גביר עזב את הדיונים על התקציב.

בהודעה משותפת למשרד לביטחון לאומי, משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר נמסר כעת כי "השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, מפכ"ל המשטרה ונציב בתי הסוהר עזבו את דיוני התקציב בעקבות הפגיעה המשמעותית בצרכים החיוניים לתפקוד הארגונים ובביטחון אזרחי מדינת ישראל, פגיעה של כ-1,000 שקלים בשכרם של 14,000 שוטרים ו-4,000 לוחמי כליאה, קיצוץ של מאות מליוני שקלים בתקציבי הארגונים שיביא לסגירת כיתות כוננות וחוסר יכולת קליטה של מחבלים בבתי הכלא". (עמיר קורץ)

12:49 - דיכטר הצביע נגד התקציב

שר החקלאות וביטחון המזון, אבי דיכטר, הצביע היום נגד אישור תקציב המדינה לשנת 2025. זאת, מאחר ומשרד האוצר דורש לקצץ 200 מיליון שקל בתקציב משרדו, ולפגוע באופן משמעותי בתקציבים המוקדשים למחקר חקלאי ולתמיכה בחקלאים בתחומים כמו הפחתת השימוש בחומרי הדברה המסכנים את בריאות הציבור. הקיצוץ האמור, עשוי לסכן את המשך פעילותה של יחידת המדענית הראשית במשרד החקלאות. בתקציב 2024, נאלץ משרד החקלאות לספוג את הקיצוץ החד ביותר בתקציבו - 12%, לעומת משרדים שכמעט כלל לא קוצצו.

השר דיכטר אמר: "התקציב שהובא היום אינו תומך בחיזוק החקלאות הישראלית ובאינטרס הציבורי לזמינות מזון. שנת 2025 מוכרחה להיות שנת תפנית בביטחון המזון הלאומי, לטובת הציבור בישראל. יש לי יסוד סביר להניח שבתמיכת ראש הממשלה, גם משרדי הממשלה הרלוונטיים יתקנו את הנדרש במהלך הדיונים בממשלה, בוועדות הכנסת ובמליאה". (שני אשכנזי)

12:40 - שכר המינימום יעלה

משרד האוצר נאלץ לסגת מהצעתו הראשונית להקפיא גם את שכר המינימום. שר העבודה יואב בן צור הודיע בצהריים כי "שכר המינימום לא יוקפא וב-1 לאפריל הקרוב אני אעלה אותו בפעילה השלישית מתחילת כהונתי כשר העבודה. לאחר מאבק איתנים למען מיליוני העובדים בישראל, אצביע בעד התקציב". (צבי זרחיה)

12:19 - בן גביר: נצביע נגד התקציב

השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר הודיע בצהריים לראש הממשלה שכל סיעת עוצמה יהודית תצביע נגד התקציב בממשלה ובכנסת. לדבריו התקציב של משרדו כפי שהוצע על ידי האוצר יביא לפגיעה בתפקוד משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר וכבאות והצלה. עוד טען כי במשרד האוצר הודיעו כי לא יתקצבו את ההוצאות הנוספות של גופי ביטחון הפנים לשנת 2025. לאור זאת, פוצץ המו"מ בין המשרד לביטחון לאומי למשרד האוצר. (צבי זרחיה)

12:07 - סילמן כופפה את סמוטריץ' - רשות הפסולת מתה

השרה להגנת הסביבה עידית סילמן הצליחה לסכל את [כוונת משרד האוצר להקים רשות פסולת עצמאית](#), אשר תרכז את הטיפול בתחום שבו משרדה כושל לאורך שנים רבות.

80% מהפסולת בישראל מוטמנת, בעוד שהמטמנות מצויות כיום במשבר. אחת הסיבות המרכזיות לכישלון הטיפול בפסולת, היא חוסר עקביות הנובעת מחילופי השרים במשרד להגנת הסביבה ושליטתם בתחום. לכן, שאפו במשרד האוצר להוציא את הטיפול בתחום ממשרדה של סילמן ולהקים רשות עצמאית שתתפקד בדומה לרשות המים. מדובר בהמלצה שבה תומכים אנשי מקצוע רבים בתחום שגם נתמכה לאורך השנים על ידי אנשי המקצוע במשרד להגנת הסביבה, אולם סילמן התנגדה לה.

בטיוטת המחליטים שניסח משרד האוצר בנושא, היו חוסרים משמעותיים בהיבטים הנוגעים להגנת הסביבה, אולם בעוד שבמשרד האוצר נכונו דרגי המקצוע לשינויים נרחבים בהחלטה - סילמן סירבה לדון בכך, ודרשה להסיר לחלוטין את ההצעה מסדר היום. לאור התנגדותה, הורה שר האוצר בצלאל סמוטריץ' להסיר את ההחלטה מחוק ההסדרים. אילו הייתה קמה

רשות פסולת, היא הייתה מפחיתה משמעותית את כוחה הפוליטי של השרה להגנת הסביבה בטיפול בתחום לטובת ניהול מקצועי ותוכניות אב סדורות, וכך גם את גישתה לתקציב קרן הניקיון, בה נצברו לאורך השנים יותר משלושה מיליארד שקלים. (שני אשכנזי)

11:58 - בלעדי: הכספים הקואליציוניים לשנת 2025 יעמדו על 4.1 מיליארד שקל

הכספים הקואליציוניים לשנת 2025 יעמדו על 4.1 מיליארד שקל. כך נודע לכלכליסט. הסכום המקורי עמד על 4.3 מיליארד שקל והופחת במסגרת הקיצוץ הרוחבי. בשנת 2024 הגיעו הכספים הקואליציוניים ל-5.7 מיליארד שקל.

הכספים הקואליציוניים נועדו למימון צרכים סקטוריאליים של מפלגות הקואליציה: לחרדים, למתנחלים ועוד. הכספים יועברו בעיקר באמצעות משרדי החינוך, דתות, והמשרדים המיותרים כמו: התיישבות, נגב וגליל, ירושלים, מורשת, תפוצות, עניינים אסטרטגים, שיוויון חברתי, שיתוף פעולה איזורי ועוד. (צבי זרחיה)

11:45 - הקצבאות לא יוקפאו, למעט קצבאות הילדים - דמי הביטוח לאומי יעלו

לקראת ההצבעה על התקציב שצפויה להתקיים היום (ו'), הוחלט להוציא את אחד הצעדים המשמעותיים מתקציב 2025 - [הקפאת הקצבאות](#). הקפאת הקצבאות היתה אמורה לחסוך כ-5 מיליארד שקל לקופת המדינה בשנה (וכ-17 מיליארד שקל בשלוש שנים), אך התנגדות חריפה של ש"ס הביאה לכך שסמוטריץ' ונתניהו נאלצו לסגת מהמהלך.

בהודעה שהוציאה לשכת ראש הממשלה נאמר כי "דרעי, נתניהו וסמוטריץ' סיכמו לבטל את הקפאת הקצבאות - חוץ מקצבאות הילדים שיוקפאו", וכי במקום זאת יועלה 'מס ביטוח לאומי' בהיקף פיסקלי דומה".

בהודעה מודגש כי המס יועלה באותו סכום שהיה אמור להתקבל מהקפאת הקצבאות בכדי "לשמור על המסגרות הפיסקליות ועל אמון השווקים", אך ספק רב אם אכן יועלה מס ביטוח לאומי בהיקף דומה, שכן מדובר בתוספת מס משמעותית על מעמד הביניים, שכבר צפוי להתמודד עם העלאת מס הכנסה, והעלאות מסים נוספות.

מכל מקום, ההסכמה של דרעי סוללת את הדרך לאישור התקציב, שכן כעת המשרדים שבראשם עומד שר מש"ס (בריאות, רווחה, עבודה, פנים) חותרים כעת להסכמות אל מול האוצר, וחלק מהם כבר הודיעו שהגיעו להסכמות.

ברקע לסיכום - דרעי מסתובב מתוסכל בחודשים האחרונים בין היתר לנוכח העובדה שמפלגתו לא מצליחה להעביר את "חוק הרבנים", כמו גם את "חוק ההשתמטות". אומנם הוא ממובילי ההצעה להמשך "סבסוד מעונות" באמצעות הצעת חוק פרטית (שגם הוגשה על ידי ח"כ ינון אזולאי מש"ס) אבל הוא רצה להביא הישג לבחוריו. נתניהו "מחבק" את דרעי, מאחר שהוא השותף הקואליציוני הכי נאמן שיש לו ועל כן, היה חשוב לו לרצותו. בהודעת לשכת נתניהו על הסיכום מופיע דרעי לפני סמוטריץ'.

הקפאת הקצבאות - כגון קצבת זקנה, נכות וסיעוד, חלקן צמודות למדד וחלקן לשכר הממוצע - אמורה הייתה לחסוך למדינה הוצאות בסך של כ-17 מיליארד שקל בשלוש שנים.

משמעות ההקפאה הייתה שחיקה בערך הקצבה של אוכלוסיות חלשות. אך מנגד, התקציב הנוכחי כבר כולל פגיעה משמעותית באוכלוסיה העובדת, שכעת תגדל.

דמי ביטוח לאומי וביטוח בריאות משולמים כאחוז מההכנסה, כלומר הם מהווים מס הכנסה. התקציב הנוכחי כבר כלל צעדים שמשמעותם בפועל הגדלת תשלומי ביטוח לאומי ובריאות לאורך השנים הקרובות, אך כעת מדובר בהעלאה ישירה של שיעורם. עוד לא ברור בכמה, אך הפגיעה לאוכלוסיה העובדת צפויה להיות משמעותית. (צבי זרחיה, שלמה טיטלבוים ושקד גרין)

8:30 - הדיון על התקציב חודש הבוקר - ההצבעה צפויה היום

הדיון בממשלה בתקציב המדינה חודש מוקדם יותר הבוקר (ו') וההצבעה צפויה במשך היום. לפי המסתמן - שכר המינימום לא יוקפא ב-2025 ואף יועלה. כמו כן, משרדי האוצר והביטחון סיכמו כי תקציב משרד הביטחון בשנת 2025 יעמוד על 117 מיליארד שקל - תוספת של כ-20 מיליארד שקל לעומת הסיכומים הקודמים.

כמו כן, במקום לסגור משרדי ממשלה מוצע להטמיע אותם במשרדים קיימים אבל השרים במשרדים הללו יישארו בתפקידם. משרד ההתיישבות בראשות אורית סטרוק יוטמע באוצר בראשות ראש מפלגתה בצלאל סמוטריץ'.

בעצם בהטמעת משרדים אין שום מהלך של סגירת משרדים ואין חיסכון בתקציב. פשוט מדובר בשינוי קוסמטי. גם כיום רוב המשרדים המיותרים פועלים מתוך משרד ראש הממשלה עם כפיפות מינהלית של כוח אדם ועוד.

שר התרבות והספורט מיקי זוהר הודיע שיצביע נגד התקציב: "משמעות הקיצוצים המבוקשים הינם הרס מוחלט של עולמות התרבות והספורט וזאת לאחר שהם כבר חוו בשנת 2024 את השנה הקשה ביותר שלהם לאור העובדה שזו שנת מלחמה. האוצר החליט למחוק את גופי התרבות וענפי הספורט בישראל לאור דרישות מופרכות של האגף לקיצוצים חסרי תקדים במשרד התרבות והספורט, שמהווים סכנה ממשית לקיום גופי התרבות וענפי הספורט בישראל. אני בוש ונכלם מהתנהלות משרד האוצר ואגף התקציבים, הם החליטו שאין יותר צורך בתרבות וספורט במדינה".

הנסיעה בתחבורה ציבורית תתייקר

במהלך הלילה, שר התיירות חיים כץ הצליח להוציא מחוק ההסדרים את הכוונה לבטל את פטור המע"מ הייחודי שיש על שירותי תיירות של תיירים מחו"ל. המהלך היה אמור להביא לקופת המדינה עוד 750 מיליון שקל ב-2025, ובטווח הארוך להגיע לתוספת הכנסות של 2 מיליארד שקל. עלותו של המהלך היתה מוטלת על תיירים ועל המלונאים, בשונה מרוב מוחלט של צעדי ההכנסה של הממשלה שמוטלים על אזרחי ישראל. אך כוחו הפוליטי של כץ הביא להוצאת המהלך מתקציב 2025. עקרונית, האוצר צריך להציב צעד פיסקלי אחר בכדי לשמור על מסגרת של 40 מיליארד שקל של צעדים פיסקליים.

כמו כן, הוסכם על פרטי הקיצוץ במשרד התחבורה בהיקף של 725 מיליון שקל. במהלך הלילה, התרצתה שרת התחבורה מירי רגב לצמצם את "דחיית פרויקטי התשתית ופרוייקטים של הסעת המונים" והסכימה שחלק מהקיצוץ יהיה באמצעות הקטנת סבסוד

תחבורה הציבורית. המשמעות היא שמחירי התחבורה הציבורית יעלו בכ-2 שקלים
בממוצע. עם זאת, רגב התעקשה שההנחות בתחבורה הציבורית יישמרו ואף יוגדלו.
המשמעות היא שהפער בין מי שמשלם מחיר מלא על תחבורה ציבורית למי שזכאי להנחה
יהיה גדול יותר. רגב צפויה להתגאות בכך שהיא הצליחה להכניס הטבה לפיה התחבורה
הציבורית תהיה חינם לגמלאים - למרות שאין הצדקה חלוקתית להטבה כזו. למעשה, אם
מגיע לרגב קרדיט, זה על כך שהיא הסכימה לייקר את התחבורה הציבורית בכדי לאפשר
המשך בנייה של פרויקטי תשתית חשובים. (צבי זרחיה ושלמה טייטלבוים)